

dignus fuit audire. **Sequitur:** Et dixit eis: Ego nullus in eo inuenio cam. **CHR.** Non dixit: quia peccauit et dignus est morte: donare enim festo: sed primum eum excusans dicit: rogat ex abundantia: ut si nollit eum ut innocentem dimitteret saltem obnoxium donaretur. **Ideoque idurrit.** Est autem consuetudo vobis: ut vnum dimittat vobis in pascha. **BED.** Hec consuetudo non erat legis preceptum: sed ex antiqua patrum traditione descendit: ut ob recordationem liberationis ex egypto vnum etiam in die pasce dimitterent vinculum. Deinde exhortatiue dicit: vultis ergo dimittere vobis regem iudeorum. **AVG.** Auelli enim ex eius corde non potuit se sum regem iudeorum esse tanquam hoc ibi sicut in titulo ipsa veritas fixit de qua quid esset interrogauit. **THE.** Pulchre autem pilatus respondet per hoc quod in nullo iesus errauerit: sed frustra inquietat ab eis velut regnum desideras. Non enim eum qui se regem assereret: ac emulum romane potestatis romanorum vicarius absoluit. Quamobrem in hoc quod dixit: Regem iudeorum absoluit: prius innoxium iesum perdit illud iudicium iudeorum. quod dicitur: quod vos criminamini ut regem se putant hunc ergo absolutum iubeo: quasi tale non existens. **AVG.** Sed hoc audito clamauerunt. unde sequitur: Clamauerunt omnes rursus dicentes. Non hunc sed barrabam. Erat autem barrabas latro. Non reprehendimus o iudei quod per pascha liberastis nocentem sed occidistis innocentem: quod tamen nisi fieret verum pascha non fieret. **BED.** Quia ergo reliquerunt saluatorem et petiuerunt latronem: usque hodie diabolus sua latrocinia exercet in ipsos. **ALCVI.** Barrabas autem iterum dicitur: Iste filius magistri eorum. id est diabolus qui huic latroni suo scelere iudeis in sua perfidia magister fuit. **CA. XIX.**

Tunc ergo apprehendit pilatus iesum et flagellauit. Et milites plectentes coronam de spinis imposuerunt in capite eius: et veste purpurea circumdederunt eum: et veniebant ad eum et dicebant

Aue rex iudeorum. et dabat eis alapas. Exiit iterum pilatus foras: et dicit eis: Ecce adduco vobis eum foras ut cognoscatis quod nullam inuenio in eo cam. Exiit ergo iesus portans spineam coronam et purpureum vestimentum. et dicit eis: ecce homo.

AVG. Cum iudei clamassent non iesum sibi dimittere a pilato velle: propter pascha: sed barrabam latronem: subdit. Tunc ergo apprehendit. id est et flagellauit. Hoc pilatus non ob aliud fecisse credendum est: nisi ut ei iniurijs iudei satiatum sufficeret sibi estimaret: usque ad eius mortem sentire desisteret. Ad hoc pertinet quod idem preses et cohorte suas permisit facere quod sequitur aut fortassis et iussit. dixit enim quod deinde fecerunt milites: pilatum tamen id iussisse non dixit. Sequitur enim: Et milites plect. coro. de spinis. ipo. ca. ciuis: et veste pur. cir. eum: et ve. ad eum et di. Aue rex iu. et da. ei alapas. **CHR.** Quia enim pilatus dixit eum regem iudeorum: schema ei stumelle de reliquo imponit. **BED.** Nam pro diademate spineam illi imposuerunt: coronam: et pro purpureo vestimento quo reges veteres utebantur: vestem purpuream ei circumdedit: ubi non debet videri quod matheus dicit circumdedit eum chlamidem coccineam: quod ut origenes refert: vni sunt materie coccineae et purpureae. coccineae enim inciduntur: et ex his gutte sanguinis fluunt: ex quibus vtriusque generis tigit vestimentum. et quibus hoc milites illud de faceret nobis: in opabant mysteria. Nam per spineam coronam nostrorum designatur peccatorum susceptio: quod sicut spinas tra nostri corporis geminat. In vestimento purpureo caro passionibus subiecta significat. Purpura etiam vestitur cum de triumphis sanctorum martyrum gloriatur. **CHR.** Non autem in iudicio principis erat quod faciebatur: sed ad gratiam iudaicam hoc faciebatur: quod neque circa initium ab illo iussu iuerunt nocentes: sed iudeis pecuniarum gratia gratificantes omnia audebant. tot autem et talibus factis ipse stabat sileat. Tu vero audies bec

in mente habere primum: et regem orbis terrarum et angelorum dominum videns stumellam patientem: et oia ferentem silentio imitare.

AVG. Sic et implebatur que de se dixerat christus. sic martyres informabatur ad oia que per eccutores libuit tacere preterenda. sic regnum quod de hoc mundo non erat: superbum mundum non arrogitate pugnandi sed patienti humilitate vincebat.

CHR. Ut autem primum quod a militibus factum erat: in eum videtes respiraret a passione coronatum iesum adduxit ad eos. unde sequitur: Exiit iterum pilatus. et di. eis: Ecce adduco vobis eum. ut cog. quod nullus in eo cam inuenio. **AVG.** Hinc apparet non ignorare pilato hec a militibus facta: siue iussit ea siue permisit illa. id est ea quae supra diximus: ut hec ei ludibria inimici liberrime videret et ulterius sanguinem non sinit. unde sequitur: Exiit ergo ie. por. spi. co. et pur. ve. Non clarus ipse os plenius obprobrio. Sequitur: Et dicit eis: Ecce homo. quod d. Si regi iudeis iaz pariter: quia ab iectu videtis feruet ignominia: friget car inuidia.

Tunc ergo vidissent eum pontifices et ministri clamabant dicentes: Crucifige crucifige eum. Dicit eis pilatus: Accipite eum vos et crucifigite eum. Ego non inuenio in eo cam. Responderunt ei iudei: Nos legem habemus: et finem legem debemus mori: quod filium dei se fecit. Cum ergo audisset pilatus hunc sermonem magis timuit.

AVG. Iudeorum inuidia pro christi ignominia non frigidat: inardescit potius et increpatur: unde dicit. Tu ergo vidis eum pon. et mi. da. di. crucifi. cru. eum. **CHR.** Vidit ergo pilatus oia ianiter fieri. unde sequitur: Dicit eis pilatus: cum vos et crucifigite. Execratus est hoc verbum ad rem non concessam eos impellantis. Ipsi enim dicebant eum: ut cum presidio iudicio hoc fieret: contingit autem primum: iudicio presidio eum magis absolutum. unde sequitur: Ego enim non inuenio in eo cam. Continue enim eum ab accusationibus eruit. Unum manifestum est quod per priora propter illorum peccatum insensum sed iudeos canes nihil horum suerendum conuertit. nam sequitur: Responderunt iudei: Nos legem habemus. et finem legem debemus mori: quod si dei se fecit. **AVG.** Ecce alia mato: inuidia. puta quod illa videbatur velut affectate illicito ausu regie potestatis: et tamen neutrum sibi iesus mendaciter usurpauit: sed vtriusque verum est. et vni genitus est dei filius. et rex a deo constitutus super syon montem sanctum eius: et vtriusque nunc demonstraret: nisi quid erat potentior: ratio maiorem patientior. **CHR.** Adinuicem enim ipsis disputantibus silebat: implens prophetiam illud: quod non aperuit os suum in humilitate sua iudicium enim sublatum est. **AVG.** de con. euan. Hoc autem potest congruere ei quod lucas: cum memorat: in accusatione iudeorum dicit: hunc inuenimus sobuerentem gentem nostram: ut adiungatur: quod filium dei se fecit.

CHR. Deinde pilatus quidem timet ab ipsis auditis: formidant: ne forte verum esset quod dicebatur: et videretur inique agere. unde sequitur: Cum ergo audisset pilatus hunc sermonem magis timuit. **BED.** Non timuit quia legem audierat. quia alienigena erat: sed magis timuit ne filium dei occideret. **CHR.** Illi vero hoc dicebant non horruerunt: sed interficiunt eum pro quod oportuerat adorare.

Et ingressus est pretorium iterum: et dicit ad iesum: Unde es tu. Iesus autem responsum non dedit ei. Dicit ergo ei pilatus: Mihi non loqueris. Ne scis quod potestatem habeo crucifigere te: et potestatem habeo dimittere te. Respondit iesus: Non haberes potestatem aduersum me ullam: nisi tibi datus esset desuper. Propterea quod me tradidisti mihi: peccatum habes. Et exinde querebat pilatus dimittere eum.

CHR. Pilatus timore concussus: rursus inquisitionem facit. unde dicitur: Et ingressus est pretorium iterum: et dixit ad iesum: unde es tu. Non autem ultra interrogat. Quid fecisti

fecisti. Sequitur: Iesus autem rursus non dedit ei. Qui n. audiuit qm in hoc natus sū: et ad hoc venit: qm regnum meū non ē hinc: cū debuisset resistere et eripere: hoc qdē non fecit: s; fecutus ē iudaicū impetū. Propterea ergo nī hīl ei rīdit: qm inaniter oīa interrogabat. S; et aliter opib; testantib; ei: volebat p sermones vincere et excusationes cōponere: ostendēs qm ad hoc venit. **AVG.** Hoc autē silentiū dñi nři iesu xpi nō semel factū collatis oīum euangelistarū narrationib; repitur et apud pīncipē sacerdotū: et apud herodē: et apud ipsū pilatū: vī nō frustra de illo pphētia pcesserit. Sicut agnus corā tondēte fuit sine voce sic non aperuit os suū: tūc vīq; qm interrogantibus nō rīdit. Quis enī quibuldā interrogantibus sepe rīdit: ita men ppter illa in qbus noluit rīdere ad hoc data est ad agnō. s; illo. vī in suo silentiū nō n reul s; inocēs habere tur. Itēon sicut male sibi psciūs q de pciū pūnebat ut suis: sed sicut māsuetū q p pciū imolabatur alienis.

CHR. Quia igitur siluit. sequitur. Dicit ergo ei pilatus. Mi. nō lo. nescis q po. ba. cr. te: et po. ba. dimittere te. Uide qualē scipm pdenavit. Et enī in te totū posuit ē: cuius grā nullā cām inueniēs nō absoluit. Quia igitur aduersus scipm ptulit: rīdit iesus. Nō haberes ptatē aduersus me vllā: nisi dātū eēt tibi de sup. oīdens qm non simplicitē et fm alioz pntiā hoc fct: s; myitice psumat. Ne igit hoc audies estimes eū ab oī erutuz erit subdit: Propterea q tradidit me tibi peccatū maius h; . Et nīmīrū si dātū erat neq; hic neq; illi obnoxiū sūt criminib; ianiter dicit: Doc enī dātū ē. i. pcessū. ac si diceret: pmissit hoc fieri neq; tam ppterea extra neq; tū sūt. **AVG.** Ecce rīdit. pīde vbi nō rīdebat: nō sicut reus suū dolosus: s; sicut oīs filebat. vbi rīdebat: sicut pastor docebat. Dicamū ergo qd dixit: qd et p aplm docuit: q nō ē ptas nisi a deo. Et quia plus peccat q ptatē inocentē occidēdū lūore tradit: q potestas ipsa si eū timore alicuius maioris ptatis occidit. Talē qppe de? dederat illi ptatē: vī eēt et sub cesariis ptatē. quā popt iqt: Nō hēs aduersū me ptatē vllā. i. q tūlāq; hēs: nisi hoc ipm qd dicit: tibi eēt dātū de sup: sed qz scio quātū sit: nō enī tū ē vī tibi oīmodo libez sit: pptea q tradidit me tibi maius pcm h; . Ille qppe me tūq ptatē tradidit inuidēdo: tu vō eandē ptatē in me exercitur? es metuēdo. nec timēdo qdē pferit inocentē hoīem hō dz occidere: s; id celādo facere multo mai? malū ē q timēdo et ideo nō ait: Qui me tibi tradidit: ipse h; pcm: tanq; ille nō hīet: s; ait. Maius pcm h; : vī et se hīe intelligeret.

THEO. Dicit autē q tradidit me ubi. i. iudas vel cū turba. Cū ergo patens rīdū iesus ediderit: q nisi ego me metipm pbrē et p pcederet nō haberes ptatē in me: ex hoc potius ipm absolvere pilatus satagebat. vī seqt: Et exinde querebat pilatus dimittere eū. **AVG.** Lege supiora et inuenies tā dudū eū querere dimittere iesum. Exinde itaq; intelligendū ē. Propter hoc. i. ex hac causa ne haberet peccatū occidēdo inocentē sibi traditū.

Iudei autem clamabant dicentes: Si hunc dimittis non es amicus cesaris. Omnis enim qui se regem facit contradicit cesari. Pilatus autē cū audisset hos sermones: adduxit foras iesum: et sedit pro tribunali in loco qui dicitur licostratos: hebraice autem gabatha. Erat autem parasceue pasce hora quasi sexta: et dicit iudeis: Ecce rex vester. Illi autem clamabant: Tolle tolle crucifige eum. Dicit eis pilatus: Regem vestrum crucifigā. Responderunt pontifices: Non habemus reges nisi cesarem. Tunc ergo tradidit eis illum ut crucifigeretur.

AVG. Maiorē timorē se igerere putauerūt iudei pilato terrendo de cesare ut occideret christū: q supius ibi dī

perunt: Nos legem habemus: et fm legem dz mori: qz filium dei se fecit. vī dicit: Iudei autē clamabāt oī. Si hūc di. non es amī. cesaris. Omnis enī qui se re. fa. cō. cesari.

CHR. Sed vnde habetis hoc dēmonstrare: a purpura a diademate: a curru: a militibus: Nōne solus semp cum .xij. discipulis incedebat: p oīa vilia transiēs et cibū et stola et habitationē. **AVG.** Pilatus autē eoz legē nō timuit vt occideret: s; magis filium dei timuit ne occideret. Nūc vō non sic potuit pēnnere cesarē auctozē ptatis sue: quē admodū legē gētis aliene. vī subditur: Pilatus autē euz audisset hos sermones adduxit foras iesū et sedit pro tribunali in lo. qui dicitur licostratos: hebraice at gabatha.

CHRY. Exiit quidē vt scrutaturus rē. sedere enī pro tribunali hoc ondebāt. **GLO.** Sicut enī tribunal ē iudicū: sic tronus vel solū regū: et cathedra doctozū. **BED.** Licostratos autē dicitur quasi lapideitrans: erat locus s; limitis. Sequitur: Erat autē parasceue pasce hora quasi sexta.

ALCVI. Parasceue. i. preparatio. hoc noīe dicebatur sexta sabbati in qua preparabāt necessaria sabbato: vt de māna dictū ē. Sexta die colligētis dupluz: qz enī sexta die homo ē factus: et in septima requieuit deus: ideo sexta die pro hoīe panitur: sabbato quiescit in sepulchro. hō ra autē erat quasi sexta. **AVG.** Quid ē ergo qd marcus dicit. Erat hora tertia qm crucifixerūt eū: nisi qz hora tertia crucifixus ē dñs linguis iudeoz: hora sexta manib; militum: vt itelligamus horā quintā iam fuisse transactā: et aliqd de sexta cepit: quando sedit pro tribunali pilatus: que dicta ē a iohanne hora quasi sexta: et cum duceretur et crucifigeret: et iuxta eius crucē gereretur que gēta narratur. hora sexta itēgra ppleretur. Ex qua hora vsq; ad nā sole obscurato: tenebras factas triū euangelistarū mathei marci et luce ptestatur auctoritas. S; qm iudei faciunt iterfecti christi a se in romanos. i. pilatum et eius milites trāsferre conati sūt. ppterea marchus ea hora q chrisus a militibus crucifixus ē pēmissa: tertiā potē horā recordatus expressit: vt nō fm milites repantur crucifixi iesum: verū et iudei qui vt crucifigeretur hora tertia clamauerūt. Est et alia huius solutio qdñs: vt non hic accipiatur hora sexta dicit: qz neq; iohannes ait: Erat hora diei quasi sexta. Sed ait. Erat parasceue hora quasi sexta. parasceue autē latine preparatio est. Pascha enī nostrū vt dicit apls imolatus ē christus. Cuius pasce preparationem si ab hora noctis nona cōpuremus quādo vidēt pīncipēs sacerdotū pūciāsse dñi imolationem dicētes: Reul ē mortis: vsq; ad horā diei tūā q crucifixū esse christū marcus euangelista testatur: sex hore sūt: tres nocturne et tres diurne. **THEO.** Soluit autē quidāz q ex pto scriptoris pgerit apud grecos. nam quedam lra greca nomine gama cuius talis est figura: Γ hōrā importat quedam autē figura que ab eis vocatur epīll mon que talis ē. sexta hōrā importat. Ex negligentia ergo scriptorū pcedēs figura cedere potuit in sequentem.

CHR. Pilatus ergo vt scrutaturus extens nullam tamē scrutationē faciens tradit eum: estimās mouendos eē eos. vī sequitur: Et dicit iudeis: Ecce rex vester. **THEO.** q. d. Ecce qualem hominē fatemini q imperiū vrm capēseret humilis. vt nibil tale possit tētare. **CHR.** Et nīmīrum q dicta sūt erat sufficientia vt facerent eos de cetero ab ira cessare: sed trepidabāt ne dīmīssus rursus turbam ducat. Amor etenim principatus versutuz quid est et animum sufficiens pdere: ppterea magis insutur. vnde seqt: Illi autē clamabant: Tolle tolle. Interficere enī euz cōnātur et exprobatissima morte. vnde subdit: Crucifige eū formidantes ne aliqua eius post ipsum fiat memoria.

AVG. Adhuc autē pilatus terrozē quē de cesare ingeliserant: supare conatur. vī subditur: Dixit eis pilatus: Regem vestrum crucifigam. de ignominia eozum volēs eos frangere quos de ignominia christi mitigare non potuit. Sequitur: Responderūt pontifices: Non habemus regē

nisi cesarem. **CHR.** Volentes seipsos submiserunt supplicio. propterea et deus tradidit eos. Quia enim concordi er negauerunt regnum dei: dimisit eos in suum iudicium incidere regnum enim christi resutantes id quod cesaris est super seipsos vocabatur. **AVG.** Sed pilatus timore mori vincitur. unde sequitur: Tunc ergo tradidit eis illi ut crucifigeret. Apertissime enim contra cesarem venire videret: si regem se non haberet nisi cesarem. Philistibus: alium regem vellet ingerere dimittendo ipsum quem propter hos ausus ei tradiderunt occidendum. non autem dictum est: Tradidit eis illi ut crucifigeret illi: sed ut crucifigeret. scilicet iudicio ac potestate. presidis. Sed ideo illis traditus dixit euangelista: ut eos crimine implicatos a quo alieni esse conabatur ostenderet. non enim faceret hoc pilatus: nisi ut id quod eos capere cernebat impleveret.

Susceperunt autem Iesum: et eduxerunt: Et balulans sibi crucem exiit in eum qui dicitur calvarie locum: hebraice autem golgotha: Ubi crucifixerunt eum: et cum eo alios duos hinc et inde: medium autem Iesum.

GLO. Ad mandatum presidis milites christum susceperunt crucifigendum. unde dicitur: Susceperunt autem Iesum et eduxerunt. **AVG.** Potest enim hoc tam referri ad milites apparitores presidis. nam postea evidentius ostenditur: Milites ergo cum crucifixissent eum: quibus euangelista est si totum iudeis tribuit merito facit. ipsi enim fecerunt quicquid ut fieret extolleretur. **CHR.** Sed quia lignum ut per phanum putabant et vitabant: et neque tangere ipsum sustinebat crucem Iesu ut per demnato imponit. unde sequitur: Et balulans sibi crucem. exiit in eum qui dicitur calvarie locum. hebraice autem golgotha. ubi eum crucifixerunt. Ita et typo factum est: Isaac rei ligna portavit sed tunc quod ad praeceptum benedictum res percessit. nunc autem in rebus effectum obtinuit: veritas enim erat. **THE.** Sed quodammodo ut illic Isaac dimissus est: et mactatus est arietis: sic et hic divina natura manet impassibilis: sed humanitas secundum quam aries dicitur: tanquam errans arietis adeo filius hinc mactatus est. Sed qualiter alius euangelista dicit quod angariauerunt simonem ut crucem portaret. **AVG.** de eo. cuius. Ut quod factum invenimus. primo id quod iohannes dicit. deinde quod ceteri tres. unde intelligitur quod ipse sibi portabat crucem: cum exiret in locum memoratum. **AVG.** super iohannem. Grande spectaculum: sed si spectet pietas grade ludibrium: si pietas grade mysterium. Videt pietas regem: pro vera regni lignum sui portare supplicij. videt pietas regem balulante lignum ad seipsum figendum quod fixatus fuerat: et in frontibus regum spernendum oculis ipsorum in qua erat glorificatura corda factorum: ipsa crucem suam gestans humero comedebat et lucerne arsure quod sub modio ponebatur non erat: cadela brui ferebat.

CHR. Et sicut victores ita et ipse in humeris portabat victorie signum. Quidam autem dicunt quod in illo loco quod calvarie dicebatur ad mortuum est et sepultus: ut in loco ubi mors regnavit: illic et Iesus trophaeum statuerit. **HIE.** super mattheum. fauorabilis interpretatio et mulces aure populi: nec tamen vera. Extra verbum enim et foris porta loca sunt in quibus trancant capita damnatorum: et calvarie quasi decollatorum suspere nomina. Ad id vero sepulchrum iuxta ebion et arbee in iesu filij naue volumine legimus. **CHR.** Crucifigebatur autem cum latronibus: Unde sequitur: Et cum eo alios duos hinc et inde: me. ait Iesus. In hoc prophetiam implentes: quoniam cum iniquis reputatus est. Que enim consiliates faciebatur: hec veritati prebatur. volebat enim demon quod fiebat obviare: sed non valuit. Tribus enim in cruce affixis miracula quod fiebant: nulli ascripsit nisi soli iesu: ita inanes diaboli artes facite sunt. nec solum non obfuit glorie eius: sed et talis non parum latronem in cruce convertere et in paradisu iducere: non minus fuit quam propter petras **AVG.** Tamen et ipsa crux si antedecus tribunal fuit. in medio enim iudice constituto: unde latro quod credidit liberatus: alter quod iussit damnatus: etiam significabat quod factus est de viuis

et mortuis: alios posuit ad dextram: alios vero ad sinistram. **S**cripsit autem et titulum pilatus: et posuit super crucem. simul quod dem pro christo ridens ut eum a consone latronum discerneret simul autem et de iudeis vlciscens: ostendens. scilicet ipsorum malicia dum in suum regem insurrexerunt. unde sequitur. Erat autem scriptum: Iesus naza. rex iudeorum. **BED.** In quo monstrabatur iam tunc regnum ipsius. non ut ipsi putabant destructum sed potius augmentatum. **AVG.** Sed iudeorum tamen rex christus est. an et gentium: immo et gentium. Cum enim dixisset: Ego autem sum constitutus rex ab eo super syon montem sanctum eius. subiecit. postula a me et dabo tibi gemes hereditatem tuam. magnus est volumus intelligi hoc titulo sacramentum: quia scilicet oleaster factus est princeps piguedis olei non olea princeps facta est amaritudinis oleastri: rex ergo iudeorum christus iudeorum crucifixione non carnis sed spiritus: non lra sed spiritus. Sed et. Hinc ergo titulus multi legere debet iudeorum: quia prope civitatem erat locus ubi crucifixerunt Iesum. **CHR.** Credibile autem est multos gentiles simul cum iudeis propter festum convenisse: et ideo ut nullus ignoraret: non in una lingua sed in tribus scriptis. unde subditur: Et erat scriptum hebraice: grece: et latine. **AVG.** Dec quippe tres lingue ibi per ceteris eminebant. hebraice propter iudeos in lege dei gloriantes: grece propter gentium sapientes: latina propter romanos multis et pene omnibus tunc gentibus ipantes. **THE.** Significat autem superscriptio triplici sermone figurata dominum esse regem praeceptis: physice necnon theologicis. Nam per latinam linguam figuratur practica: eo quod romanorum imperium potissimum satius officiosum in expeditionibus fuerit. Per grecam vero linguam physica figuratur. greci namque erga naturalium speculationem insudaverunt. Denique per hebraicas theologia praetenditur: dum iudeis est credita rerum divinarum agnitio. **CHR.** Iudei autem crucifixo inuidebant. unde de sequitur: Dicebant ergo pilatus. pon. iu. Noli scri. Rex iude. sed quia dicitur rex sum iudeorum. Nam hec quidem enigmatica est et communis sententia. Si vero adiciatur: Quoniam ipse dixit: ipsius petulantiae et extollentiae ostenderetur crimen esse. sed pilatus in pilori stetit mente. unde sequitur: Respondit pilatus: Quod scripsi scripsi. O ineffabilem vim divine operationis etiam in cordibus ignorantium: nonne occulta vox quedam pilato intus quodam si dici potest clamoso silentio personabat: quod tanto ante in psalmo: um litteris prophetatum est. Ne corumpas titulum inscriptionem. Sed quid loquimini insani pontifices. nunc quid enim propterea non erit verum: quia Iesus ait. Rex sum iudeorum. Si corumpi non potest quod pilatus scripsit: corumpi potest quod veritas dixit. Ideo enim pilatus quod scripsit: scripsit: quia vult quod dixit: dixit:

Milites ergo cum crucifixissent eum: acceperunt vestimenta eius: et fecerunt quatuor partes unicuique militi partem et tunicam. Erat autem tunica inconsutilis: desuper contexta per totum. Dixerunt ergo ad invicem. Non scindamus eam: sed sortiamur de illa cuius sit. Ut scriptura impleretur dicens. partiti sunt vestimenta mea sibi et in vestem meam miserunt sortez.

AVG.

AVG. Iudicante pilato milites qui ei parebant crucifi-
xerunt iesum. vñ dñ: Milites ergo cū crucifixissent eum:
acceperunt vestimenta eius: et in si voluntates: si clamores
eoz cogitemus: iudici magis crucifixi erūt. sed de pñtione
sortez vestimētoz eius ceteri euangeliste breuiter et clauſe
iste vñ apertissime locutus ē. nā sequitur. Et fecit. quatuor ptes
vnicui. mī. pte. vñ appet quatuor: fuisse milites q̄ i eo cru-
cifigēdo presidī paruerūt. sequitur: Et tunicā. subaudiēduz
ē: Acceperūt: vñ iste sit sensus: Acceperūt autē et tunicaz. et
sic locutus ē vt de ceteris vestimētis nullā sortē missā eē
videamus: sed de tunica quā simul cū ceteris acceperūt:
s; nō sūter diuiserūt. De hac enī sequitur exponēs: Erat autē
in. linc. desup ptexta per totū. **CHR.** Ipsā spēs tunice
euangelista hīstorie designat. q̄ enī in palestina duos pā-
nos pñtētes subtextū idumētā: dñdūt iōānes q̄ tal erat
tunica iesu: occulte vilitatē vestimētoz insinuat. **THE.**
Alij vñ dñcūt q̄ apud palestina telas ptextunt: non vclūt
apud nos texuntur: existente supius flamine: iterius vñ
texentibus: vt sic nō verius pte suprema textura pcedat
sed ecōtra. **AVG.** Cur autē de illa sortē miserit narrat: dñ
cēs: Dixerūt ergo ad iū. nō scin. eā. sed for. de illa cui sit
Apparet itaq; in alijs vestimētis equales se hūisse ptes
vt sortiri necesse nō fuerit. In illa vñ vna nō eos habere
potuisse singulas ptes nisi scinderet vt pānos eius inuicē
liter tollerēt quod ne faceret ad vñū ea puenire sortitōe
maluerūt. Huius euangeliste narrationi cōsonat et pphē-
ticū testimoniū. vñ subiūgit: Ut scriptura adimple. di. p-
ti. sunt vesti. mea sibi et in ve. mea mī. sortē. **CHR.** Inu-
ere pphētie certitudinē. non enī que partiti sūt solū: sed et
que nō partiti sūt. Dixit igitur pphēta vestimēta quidē diui-
serūt: sed vestē sortē pcesserūt. **AVG.** Matheus dicēdo
diuiserūt vestimēta eius sortē mittētes: ad totā diuisiōez
vestimētoz voluit intelligi et illā tunicā pñtere de qua for-
tē miserūt. Tale ē quod et ait lucas: Diuidētes vestimēta
eius miserūt sortes. Diuidētes enī venerūt ad tunicaz
de qua facta ē sortitō. Dicēdo autē sortes pluralē nomen
p singulari posuit. Marcus autē solus videtur intulisse ali-
quā qōnem. dicēdo enī. Mittētes sortē super eis q̄s qd
tolleret. tanq̄ sup oibus vestimētis nō super sola tunica
fors missa sit locutus videatur: sed hec bñeuitas obscuri-
tatē facit. Sic enī dñcūt ē. mittētes sortē super eis ac si di-
ceret: mittētes sortē cū diuiderēt. Cū autē dicit: Quis qd
tollerz. i. quis tunicā tolleret: tanq̄ si totū ita diceret. mitte-
tes sortē super eis: q̄s tunicā que pñbus equalibus sup-
fuerat tolleret. Quadripita autē vestis dñi nostri iesu xpi
quadripita figurauit eius ecclesiā: quatuor. s. pñb. in or-
be diffusa: et in eis dē equit. i. pñb. dñi distributa. Tunica
vñ illa sortitō oīum pñū significat vñitātē q̄ charitatē
vinculo iūnetur: Si autē charitas et supeminētiōez hz vñ
am et supeminēt scientie et sup oīa pcepta ē: fm illud: Sup
oīa at hec charitatē habere: merito vestis q̄ significat de
super ptexta phibetur. Et addidit: Per totū. qz nō eo ē
expers q̄ pñere iueniunt ad totū: a quo toto catholica vo-
catur ecclesiā. Incōsuetis autē ne aliquando diffusa. et ad
vñū puenit: qz in vñū oēs colligit. In sorte autē dei gratia
cōmendata ē. cū enī fors mittit: non pñone cuiusq; vel me-
ritis: sed occulto iudicio dei credit. **CHR.** Vel sicut q̄
dā dñcūt tunica incōsuetis desup ptexta per totū: fm alle-
goriā ostēdit: qm nō simpliciter hō erat q̄ crucifixus ē: sed
et desup deitātē hēbat. **THE.** Vel aliter: Vestis incōsu-
etilis dñotat corpus xpi: qd a superioris pte ptextus est.
Spūs enī scūs superuenit et vñus altissimi vñini obnibz
uit. Hoc ergo sacrosanctum christi corpus inuicē
pñat. nā et si diuidatur per singulos scēficat vñus cuiusq;
animam simul et corp⁹ uegre tamen et diuisibiliter consistit
in oibus. At qm ex quatuor elemētis mūdus pñsit intelli-
gendū ē pño xpi vestimētis: vñsibilē creaturā quā inter se
diuidūt demones quoties morti tradūt verbū dei quod
habitat in nobis: ac fatigāt nos sue partis efficere p mū-

dano illecebras. **AVG.** Et iō ista nō aliqd boni signi-
ficasse q̄s dixerūt: qz per malos sacra sūt: quid ei de ipsa
cruce dicturi sumus: q̄ sūter ab ipijs facta ē. et tamen ea
significari recte intelligitur qd ait aplos: Que sit latitudo lō-
gitudō altitudo et pñdū. Lata ē q̄ppe i trasuerso ligno
quo extendūt pendētes manus: et significat opera bōa
in latitudine charitatē: Lōga ē a trasuerso ligno vsq; ad
terrā et significat perseverantiā in lōgitudine rēpois. Alta
ē in cacumine quo trasuersū lignū sursum versus excedit: et
significat supernū finē quo cūcta opa referūt. Profūda ē
in ea parte q̄ in terra figurat: ibi q̄ppe occulta ē: sed cūcta
eius apparētia ide p̄surgūt: sicut bona nra de pñditate
grē dei que cōprehēdi nō pōt: vñuersa pcedūt. Sed et si
crux christi hoc solū significet quod ait aplos: Qui christi
sunt carnē suā crucifixi erūt: cū passionibus et p̄cupiscētis
q̄ magnū bonū ē. Postremo qd ē signū xpi nīsi crux christi
quod signū nīsi adhibeat siue frōtibz credētis: siue ip-
si aq̄ ex q̄ regenerātur: siue oleo quo chrismate vñguntur
siue sacrificio quo alūtur nihil eozum vite pñocitur.

Et milites quidem hec fecerunt. Stabant au-
tem iuxta crucē iesu mater eius: et soror matris ei⁹
maria cleophe: et maria magdalene. Cum vidisset
ergo iesus matrem et discipulum stantem quē dili-
gebat: dicit matri sue. Mulier: ecce filius tuus.
Deinde dicit discipulo. Ecce mater tua. Et ex illa
hora accepit eam discipulus in suaz.

THE. Cū milites que ad p̄p̄iam spectabāt secordiā
p̄e q̄bāt: ipse genitricis cura sollicitus ē. vñ dñ: Et mili-
tes quidē hec fecerūt. Stabāt autē iuxta crucē iesu mī ei⁹
et soror mris eius: maria cleophe. et maria magdalene.
AMBR. in eplis: Maria mater dñi ante crucē sta-
bat filij. nullus me hoc docuit nisi scūs iōānes euangeli-
sta. Mūdus alijs p̄cussus in passione domini p̄scripsit:
celū tenebris obductus: refugisse solē: in paradīsū latronē
sed post piā p̄fessionē receptū. Iōānes docuit qd alijs
docuerūt: quēadmodū i cruce positus matrē appellaue-
rit. Pluris putauit q̄ victor: supplicio vñ pietatis officia
matri exhibebat q̄ regnū celeste donabatur vite etne.
nam si religiosū ē q̄ latroni donat vita: multo vberioris
pietatis ē q̄ a filio mater tanto effectu honorat. Ecce iqt
filius tuus: ecce mater tua. Testabatur de cruce christus
et inter matrē atq; discipulum diuidebat pietatis officia.
Cōdebat dñs nō solū publicū: sed et domesticū testamē-
tū. Et hoc eius testm significabat iōānes: digno tāto testa-
toze testis. Bonū testm nō pecunie: s; vite etne: qd nō atra-
mēto scriptū: sed spū dei viui. Lingua mea calamus scri-
be. velociter scribetis. Sed nec maria mior q̄ matrē chri-
sti decebat: fugiētibus aplis ante crucē stabat: et pñs spec-
tabat oculis filij vulnera: qz expectabat non in pñnois
morte: sed mūdī salutē: aut fortasse qz cognouerat per fi-
lij mortē mūdī redemptionē. Aula regalis ei sua morte
putabat se aliquid publico auditurā munerī. sed iesus nō
egebat adiutoze ad redēptōnē oīum: qui oēs sine adiuto-
re seruauit. vñ et dicit: fact⁹ sū hō sine adiutorio inf. mor-
tuos liber. Suscepit qdem affectu parētis: s; nō q̄ vñico filio
dilectissimo mī matre virtutis exēplū dedit. neq; enīz
vos dulciores liberos habetis: neq; illud virgo querebat
solatium vñalium posset generare filiū. **HIE.** eluidiū
Maria ista que in marco et matheo Jacobi et ioseph ma-
ter dicitur: fuit vñor alphei et soror marie matris domi-
ni: quā mariā cleophe nunc iōānes cognominat a p̄fēsi-
ue a gentilitate familie aut quacūq; alia causa ei nomen i-
ponēs. Si autem inde tibi alia atq; alia videtur q̄ alibi
dicat maria iacobi minoris mater: et hic maria cleophe:
disce scripture consuetudinē eundem hominē diuer-
sis nominibus appellari. **CHR.** Et considera q̄ imbe-

cellius genus. f. mulierum virilius apparuit iuxta crucez
stando fugientibus discipulis. **AVG.** de con. euā. Nisi
aut matheus et lucas maria magdalene noissent: potu-
issent dicere alias a longe: alio iuxta cruce fuisse. null. n.
eorū pter iōānez mīez dñi cōmōzauit. Nūc ergo quō
itelligitur eadē maria magdalene et a longe stetit: cū ali-
is mulieribus sicut matheus et lucas dicit: et iuxta cruce
fuisse sicut iōānez dicit. nisi quia in tāto iteruallo erant
ut iuxta dici possent: quia in conspectu eius psto aderāt:
et a longe in ppectu turbe ppinquius circūstantis cū cē-
turioe et milibus. Possumus et itelligere qd ille que sil-
aderāt cū matre dñi: postq̄ eā discipulo cōmendauit: abi-
re iam cepant: ut a densitate turbe se eruerēt: et cetera q̄ fa-
cta sūt longi intuerent: ut ceteri euangeliste q̄ post mortē
dñi eas cōmōzauerūt: iam lōge stantes cōmōzaret.
Quid aut iterest ad veritatē q̄ quasdā mulieres pter q̄-
dam singuli noiauerūt. **CHR.** Et cū alie mulieres as-
rent nullius alterius meminit nisi matris: docēs nos pl̄
aliquid matribus prebere. Sicut enī pentes circa spūalia
aduersatē: neq̄ nosse oīz: ita qm̄ nihil ipedit oīa decet eis
p̄bere et alijs p̄ferre. vnde subdit: **Cū** vidisset ergo iesus
ma. et disci. stantē quē dī. dicit ma. sue. **Mu.** ecce si tuus.
BED. Dilectionis iditio euangelista suā demonstrat p-
sona: nō q̄ exceptis cetis sol. f. p̄ cetis familiar. p̄ p̄i
utilegū castitatē a dño amabat: qm̄ vgo ab eo vocat: vgo
pmāsit i eū. **CHR.** Pape quāto discipulū honozauit
honore: sed ipse seipsum occultat: moderate sapiēs. si. n. v̄l
let gloriari: et cām vtiq̄ adiecit ppter quāz amabat. Et
enī pueniēs ē magnā quandā et mirabile esse cām. Ideo
aut nihil aliud iōāni loq̄tur: neq̄ consolatur tristantem
qm̄ tempus nō erat verboz p̄olatione. Sed neq̄ parūz
erat honozari cum tali honore. Quia vō pueniens erat
matrē exntem dolore oppressā pcuratiōe querēs quia
ipse aberat discipulo qui diligebatur. tradidit diligentia
habitu. vñ sequitur. Deinde dī. dī. f. **Ecce** ma. tua. **AVG.**
hec nimirū ē illa hora de qua iesus aquā cōuersurus in
vinū dixerat matri: **Quid** mibi et tibi ē mulier. nōdū ve-
nit hora mea. Tūc enī diuina facturus: nō diuinitatis: f. hū-
anitatē vel ifirmitatis matrē velut icognitaz repelle-
bat. nūc autē humana tā patēs ex qua factus fuerat hō: af-
fectu cōmendabat hūano. **Moralis** igitur insinuat loc-
et exēplo suo instruit p̄ceptor bonus: ut a filijs p̄is ipen-
datur cura parētibz tanq̄ lignū illud vbi erat fixa mem-
bra mortētis et cathedra fuerit magistri docētis. **CHR.**
Itaq̄ et martiōis obstruit inuēctiā. si enī nō gētus est
fm carnē: neq̄ matrē habuit: cuius grā tāta circa eam so-
laz facit puidētā. Intuere autē q̄lit cū crucifigeret vniuer-
sa ipturbate agebat: discipulo loquēs de mīe: pphetias
iplens: latroni bonā sp̄. tribuēs. anteq̄ autē crucifigeret:
trepidās videtur. nā illic qdcm nature ibecillitas demon-
strata ē: hic autē virtutis supabūdantia ostēdebatur. Sed et
nos per hoc erudit: sed ante aduersa cōturbamur. nō p-
pterea desistere cū in agonē igressi fuerimus oīa sustinerē
ut facillā et leuā. **AVG.** Quia ergo matri quā relique-
bat: alterū p̄o se filium quodāmodo puidēbat cur hoc se-
cerit ostēdit in hoc qd subdit. Et ex illa hora accepit eā di-
scipul. i. suā: **Sz** i q̄ sua iōānez mīez dñi accepit. Neq̄. n.
nō ex eis erat que dixerāt ei: **Ecce** nos dimissim. oīa et se-
cuti sum. ite. Suscepit ḡ eā i. suā: nō p̄dia que nulla p̄p̄ta
possidebat: f. officia que p̄p̄ta disp̄satione exequenda
curabat. **BED.** Alia f̄a h̄z: accepit eam discipul. i.
suā. qdā voluit in suā mīez: f. p̄gruēt subaudis i. suā curā
Postea sciēs iesus qd oīa cōsumata sūt: ut cō-
sumaret scriptura: dicit Sūtio. **Uas** autē erat posi-
tū aceto plenū. Illi ergo spōgiā plenā aceto: hy-
sopo circūponētes obtulerūt ori eius. Cum ergo
accepisset iesus acetūz dixit: Cōsumatū ē. Et incli-

nato capite tradidit spiritus.

AVG. Databatur hec oīa q̄ apparebat hō: et ipse idē
dispoebat hō oīa q̄ latebat de. vñ dī: postea sciēs qm̄ oīa
plūata sūt: ut p̄staret scriptura. i. qd scriptura p̄dixerat.
Et in siti mea potauerūt me aceto: dicit Sūtio. tāq̄ dice-
ret: hoc mīn fecistis. datē qd estis. **Judei** d̄ppe ipsi erāt
acetū degnantes a vino p̄larchaz et p̄phetarū. **Uas** er-
go positū erat aceto plenū: tanq̄ enī de pleno vase: de in-
q̄tate mūdi hui. i. plenū cor hūies: velut spōgia cauēno-
sis quodāmodo atq̄ totius latibulis fraudulētā. vñ
sequitur. Illi at spōgiā plenā aceto hyso po circūponētes
obtulerūt ori eius. **CHR.** Neq̄ enī ex his que videbāt
facti sūt māsueti: f. seuebāt magis: et uī potabāt: p̄dēna-
toz pocula offerētes: p̄pterea enī hyso p̄ appositū erat.
AVG. hyso p̄ at cui circūposuerūt spōgiā aceto ple-
nā: qm̄ herba ē hūilis et p̄et purgat: christi hūilitatē con-
gruent accipim. quā circūdedcrūt et se circūuenisse p̄uā-
uerūt: christi nāq̄ hūilitate mūdāmur. Nec moueat quō
spōgiā ori ei potuerūt admouere. qd i cruce fuerat exal-
tatus a f̄a. Sicut enī apud alios euāgelistas legitur qd h
p̄finitis: in arūdine factū ē: ut i spōgia talis pot. ad cru-
cis sublimia leuaretur. **THE.** Quidā vō hyso p̄ dicit
vocari arūdine. nā frōndes h̄z arūdini p̄similes. Sequit
Cū ergo accepisset iesus acetū dixit: Cōsumatū ē. **AVG.**
Quid nisi qd p̄phetia tanto an̄ p̄dixerat. **BED.** Dic qm̄
potest: quō hic dicit. **Cū** accepisset acetum: cūz alī euā-
gelista dicat. Noli bibere. **Sz** hoc facile soluitur: qm̄ n
accepit ut biberet: f. ut qd scriptū erat ipleret. **AVG.** De
inde qd nihil remanserāt qd anteq̄ mortē fieri. adhuc
opozteret. sequitur: Et inclinatio capite tradi. spiritus. **P̄ra-**
ctis oībus que ut pagerent expectabat: tanq̄ ille qd p̄tē
hēbat pōndē aīam suā et iterū sumēdā eam. **GRE.** xi
moz. **Sp̄s** autē h̄ p̄o aīa ponitur. **Sz** ei aliud sp̄s qd aī-
maz euāgelista diceret: Exiit spū anima remansisset.
CHR. Nō autem quonā expirauit inclinauit caput:
sed qd inclinauit caput tunc expirauit. p̄ que omnia indica-
uit euāgelista qm̄ oīum dñs ipse erat. **AVG.** Quis. n.
ita dormit qm̄ voluerit: sicut iesus mortus ē quado volu-
it. **Quanta** speranda vel timēda p̄as ē iudicantis: si ap-
paruit tāta moriētis. **THE.** Tradidit autē dñs spiritus
deo et patri ostēdens qd nequaq̄ sanctorū aīe cōuersatū
in tumultis. imo deueniūt ad manus patris omniū pecca-
toribus ad locū penarū delatis videlicet ad infernum.
Judei ergo quonā parascēue erat: ut non re-
maneret in cruce corpora sabbato. **Erat** enīz ma-
gnus dies ille sabbati: rogauerūt pilatum ut fran-
gerentur crura et tollerentur. **Venerūt** ergo milites
et primi quidē fregerūt crura: et alterius qui cruci-
fixus ē cum eo: **Ad** iesū autē cū vēissent ut viderūt
eum tā mortuū nō fregerūt eius crura: sed vñ mi-
litū lancea latus eius apuit: et continuo exiuit san-
guis et aqua. **Et** qui vidit testimonium p̄hibuit: et
verum ē testimonium eius. et ille scit qd vera dicit
ut et vos credatis. **Facta** sunt enīz hec ut scriptura
impleretur. **Os** nō cōminuetis ex eo: et iterū alia
scriptura dicit: **Videbunt** in quem transfixerunt.
CHR. **Judei** qui camelum transglutiebant: culicē at
collaudabant: cū tantā fuisset operati audaciā: de die di-
ligenter rōcinātur. vnde dī: **Judei** ergo qm̄ pasce. erat: ut
non rema. in cru. cor. sab. **BED.** **Parascēue.** i. prepara-
tio dicta ē sexta feria: quia eo die duplices sibi cibos filij
israel preparabant. **Erat** enim ma. oī. il. sab. f. p̄pter so-
lemnitate paschale. **Rogauit.** p̄. ut frāge. cru. eo. **AVG.**
Non crura tollerentur: sed hi quibus ideo frangebant ut
morerentur auferrentur ex ligno: ne pendētes in crucibus
magnūz

magnū oīem festum sui diurni cruciatus horrore sedaret.

THEO. Sic enī iubetur in lege. non occidere solē i hominē sup̄plūto. vel q: noluerūt in die festo totiores aut homicide cēseri. **CHR.** Uide autē qualiter valida ē veritas. p̄ eoꝝ enī studia p̄pheta cōplectur. vnde subditur: **Vene.** ergo milī. 7 primi qui. i. regē. cru. 7 alie. q. cruci. ē eū eo. Ad iē. aut cū venis. vt vide. eū iā mortuū: nō fregit. ei? cru. s. vnus milī. lan. la. eius apuit. **THEO.** Ut iudeis cōplaceant lanceat christū circa corpus exale cōmuni. as iherētes: sed p̄umelia in signū. p̄dij. sanguinē enim de corpore extincto manare miraculosū ē. **AV.** Uigilanti verbo euāgelista vltus ē: vt nō diceret: Latius eius p̄cussit aut vulnerauit: sed apuit: vt illic quodāmodo vite ostiū panderet. vñ sacramēta ecclēie manauerūt: sine q̄bus ad vitā q̄ vīta est nō irat. vñ sequit: Et p̄tinuo exiuit s̄guis 7 aqua. Ille sanguis i remissionē fūsus ē peccatoꝝ: aqua illa salutare tēperat poculū. hoc 7 lauacru p̄stat 7 potus. Hoc p̄nūciabat: q̄ noe in latere arce ostiū facere iussus ē quo irarent aialia que nō erāt dilluio pitara: q̄bus p̄ figurabatur ecclēsia. p̄ hoc p̄ia mulier facta ē de vīri latere dozmīnī. 7 hic secūds adā iclinato capite in cruce dozmīnū: vt iude iſo marē ei p̄iunx p̄id q̄ de latere dozmīnēis effluxit. O mors vñ mortui reuoluit: q̄ d̄ iſto sanguine mūdī. q̄ d̄ iſto vulnere salubrius. **CHR.** Et quia iusciptū principia sacra mysteria cū accesseris ad tremē dū calicē: vt ab ipsa bibiturus christi costa ita accedas.

THEO. Erubescat igitur q̄ vīnū i sacris nō lūm̄bāt mysterijs. videtur enī nō credere q̄ aqua de latere iuxta rīt. p̄t̄ tñ q̄s calūiose dicere q̄ aliq̄ vīus vitalis erat in corpore: 7 iō sanguis effluxit: aq̄ vō manās iexpugnabile signū fuit. 7 iō euāgelista subiūgit: Et q̄ vidit testimoniū phibuit. **CHR.** q. d. Nō ab alijs audiuit: s. ipse p̄ns vidit. Et verū ē testimoniū eius. Qd̄ pueniēt subiūgit cōtinuū christi enarrat: nō magnū aliq̄ 7 admirabile signū vt sic suspectus sermo redderet: s. ipse hoc dixit: hereti corū ora precludēs: 7 futura p̄sonās mysteria: 7 cū q̄ ia cebat i eis iſpēctēs iherosolē. Sequit: Et ille scit: q̄ ve. vñ. vt 7 vos cre. **AVG.** Scit enī qui vidit: cuius credat testi monio q̄ nō vidit. Duo autē testimoniā de scripturis reddi dū singulis rebus: q̄s factas fuisse narrat. Nā q̄ vñ. rat. Nō fregit crura iesu subdidit. Scā sunt enī h̄ vt ierīptura ipleret. os nō cōmī. ex eo. Qd̄ p̄ceptū ē eis: q̄ ce lebare pascha iussit sūt outis imolande i veteri lege: q̄ dñi ce passionis vmbra p̄cesserat. Itē q̄ subiūxerat: Un? milī. lācea la. eius apc. ad hoc p̄iet alterū testimoniū qd̄ sub iſt dieōs: Et iterū alia scriptura di. Uide. i. quē trāssi. vbi p̄mīssus ē christus i ea qua crucifixus ē carne futurus. **HIE.** hoc autē testimoniū sumptū ē de zacharia.

THEO. Post hoc autē rogauit pilatū ioseph ab ari mathia eo quod eēt discipulus iesu: occulū autē propter metū iudeoꝝ: vt tolleret corpus iesu. Et permīssit pilatus. Venit ergo 7 tulit corpus iesu. Venit autem 7 nicodemus qui venerat ad iesū nocte p̄mū ferens mixturā myrthe 7 aloes quā si libras centū. Acceperunt ergo corpus iesu: 7 ligauerūt cum lintheis cum aromatibus sicut mōs ē iudeis sepellire. Erat autē in loco vbi crucifixus ē: hortus: 7 in horto monumentū nouum in quo nōdum quisquā positus erat. Ibi ergo propter pasceuem iudeoꝝ quia iuxta erat monumētum posuerunt iesū.

CHR. Estimās ioseph extinctū ēē iudeoꝝ furorem christo crucifixo: cum fiducia accessit vt deponēdum fa nus pcuraret. vñ dñ. Post hoc au. ro. pi. io. ab armathia **BED.** Armathia ipsa ē ramatha ciuitas belcane 7 samuelis. Celi? at p̄uiss ē vt eēt diues 7 ad p̄sēdē posset

accedere: 7 vt eēt iustus: vt corpus dñi accipere mereret vnde seq̄: Ut tolleret cor. iē. eo q̄ eēt discip. iesu. **CHR.** Non ex. xij. sed ex septuaginta: sed quō nullus ex. xij. ac cesserit. Et si timorē iudeoꝝ q̄s pro cā assūpserit: h̄ eodē detinebatur timorē. vñ dñ. ocul. aut p̄pter metū ius. S. valde insignis erat: 7 pilato notus. vñ 7 grām accepit 7 hoc ē quod subditur: Et permī. pi. Et sepe de reliquo: nō vt p̄denatū: sed vt magnū quēdā 7 mirabilē. vñ subditur **Ue.** ergo 7 tulit cor. iē. **AVG.** de cō. euā. In extremo enī illo officio funeri exhibedo minus curauit a iudeis: quīs soleret in dño audiēdo eorū inimicitias deuitare.

BED. Sedata enī vtiq̄ eorum scuitia eo q̄ se aduer sus christum p̄ualuissē gaudebāt: corpus christi p̄tēit qm̄ nō videbatur cā discipulatus: sed pietatis venisse vt funeri officiū ipenderet q̄ homines nō solum bonis: sed et malis solēt ipendere. Adiungitur autē ei 7 nicodemus vñ seq̄. **Ue.** au. 7 nico. q̄ ve. ad iē. no. p̄i. se. mixtu. myr. 7 aloes quasi. li. cen. **AV.** Non ita distinguendū ē: vt dī camus p̄mū ferēs mixturā myrthe: sed vt qd̄ dictū est: p̄mū ad sup̄iorē sensum p̄tineat. Venerat enī ad iesū nī codemus nocte p̄mū quod idē iōānes narrat in p̄io ribus euāgelij sui p̄tibus. hic ergo itelligendū ē ad iesum nō tunc solū: sed tūc p̄mū venisse nicodemū: venisse autē postea vt fieret audiēdo discipulus chri. erūt autē pigm̄ ta que maxie corpus apta sūt q̄ plurimū p̄seruare: 7 nō p̄mittere cito subijci corruptōi: adhuc enim vt de nudo homine disponebāt: sed tamē multā dilectionē demon strabāt. **BED.** Notandū ē autē q̄ simplex vnguentum fuerit: q̄ ex diuersis aromantibus licentia conficiēdi non haberet. seq̄. **Acce.** er. cor. iē. 7 līga. eū lintheis cū aro ma. sicut mōs ē iudeis sepeli. **AVG.** In quo euāgelista admonuit in huiusmodi officijs que mortuis exhibētur morē cuiusq̄ gentis eē seruandū. Erat autē illius gentis p̄suetudo vt mortuorū corpora varijs aromatibus cōdi rentur: vt diutius seruaretur illeca. **AV.** de con. euā. Necq̄ autē hic iōānes alijs repugnat. neq̄ enī illi qui nico demū tacuerūt: affirmauerūt a solo ioseph dñm sepultū quīs solius cōmemorationē fecerāt: aut q̄ illi vna syn done a ioseph inuolutū dixerūt: p̄pterea phibuerunt itel ligi: 7 alia linthea potuisse afferri a nico demo 7 sup̄addi vt vtrum narret iōannes q̄ non vno lintheo sed lintheis inuolutus sit: quīs 7 p̄pter sudariū quod capiti adhibē batur: 7 iſtitas quibus corpus totum alligant ē: q̄ oīa de lino erāt: et si vna syndo ibi fuit: veracissime dici po tuit: Ligauerunt eum lintheis. Linthea d̄ppe generaliter dicūtur que lino textūt. **BE.** hinc ecclēsie cōsuetudo descendit vt corpus domini nō in sericis 7 auro textis cō secretur: sed in syndone munda. **CHR.** Quia vero bre uitate temporis vrgebatur: nona enī hora mortuo chri sto: deinde accedentibus ad pilatū: 7 deponētibz chri sti corpus vesp̄a iminebat: ideo ponit eū in p̄mū mo numentum. vñ subditur: Erat au. in lo. vbi cruci. ē hōi? 7 in hōi. monu. no. in quo nondū quisq̄ po. fuerat. Qd̄ dispensatione factum est: ne alterius alicuius q̄ cum eo iaceret estimaretur resurrectio facta ēē. **AV.** Sicut etiā in marie virginis vtero nemo ante illū: nemo post illum conceptus ē: ita in hoc monumento nemo ante illum: ne mo post illum sepultus ē. **THEO.** Per hoc ē q̄ no uam fuit sepulchru. mystice datur int̄ illi q̄ per christi sepulturam omnes inouamur morte 7 corruptiōe dīstru cta. Attende etiam abundantiaz pro nobis susceptē pau pratis: Nam qui domum in vita non habuit: post mortē quoq̄ in alieno sepulchro reconditur: 7 nudus existens a ioseph opitur. Sequitur: Ibi ergo p̄pter pasce. iu. quia iu. erat monu. posue. iē. **AV.** Acceleratam vult itelligi sepulturam: ne adues pasceret quādo iam p̄pter pasceuez quam cenam puram iudei latine vſitatus apud nos vo cant facere tale aliquid non licebat. **CHR.** Propin quum autem fuit sepulchrum: vt discipuli possent euz sa

cilitate accedere et consideratores fieri eorum qui conueniebant
 prope eundem loco: et ut sepulture testes essent et inimici custo-
 dientes sepulchrum: et ut falsus ostenderetur is qui de furto
 sermo. **BE.** Mystice autem ioseph interpretatur scriptus pro ac-
 cepto boni operis: ad quod monemur ut corpus domini digne
 recipere mereamur. **THE.** Nunc et quodammodo christus apud
 auaros mortificatur in paupere famem patiente. Esto ergo ioseph
 et rege christi nuditate: non femel sed in tuo tumultu spirituali consi-
 derado recode et coopi in misce myrrham et aloem ama-
 ricantia considerado voce illam: Ite maledicti in ignem eter-
 num quia nihil amarius estimo. **CA. XX.**

Qua autem sabbati maria magdalene
venit mane cum adhuc tenebre esset
ad monumentū: et vidit lapidē reuo-
lutū a monumēto. **C**ucurrit ergo et
venit ad simonē petrus et aliū disci-
pulum quem amabat iesus. et dicit illis: **T**ulerūt
dominū de monumēto: et nescimus ubi posuerūt
eum. **E**xist ergo petrus et ille alius discipulus: et ve-
nerunt ad monumētum. **C**urrebat autem duo si-
mul: et ille alius discipulus praeccurrit citius petro:
et venit primus ad monumentū. **E**t cum se incli-
nasset vidit posita linteamina: nō tamē introiuit.
Venit ergo simon petrus sequens eum: et intro-
iuit in monumentū. **E**t vidit linteamina posita et
sudarium quod fuerat super caput eius non cum
linteaminibus positum: sed sepatim inuolutum
in vnum locum. **T**ūc ergo introiuit et ille discipu-
lus qui venerat primus ad monumētū: et vidit et
credit. **N**ōdū. n. sciebant scripturam: quia opor-
tuit eum a mortis resurgere.

CHR. Quia ita trāſierat ſabbātū ſi quo impediebat a lege nō poſuit maria magdalene deſcendere; ſ; vēit p̄ſūdo viluculo p̄ſolationē quādā a loco ſepulture iuenire volene. vñ or̄: **Una** aut̄ ſabbati maria magdalene venit mane cū adhuc tenebre eēnt ad monumētū. **CAV.** de cō. eua. **Ue** nūc qđē maria magdalene: ſine dubio ceteris mulierib; qđ oñ miniſtrauerāt plurimū dilectioe ſeruicio: vt nū inuſito iōānes ſolā cōmēmoraret: tacinis ei; qđ cū illa fuerāt ſicut ali; teſtatur. **AV.** ſup iō. an̄. **Una** aut̄ ſabbati ē: quē tū diē dñicū ppter oñi reſurrectionē mo; chriſtian; apellat: quē mathe⁹ p̄imā ſabbati noiauit. **BE.** Sic̄ g: **Una** ſabbati. hoc ē altera ſiue p̄imā diē poſt ſabbatū. **THE.** Uel alter: deb̄ domade die; iudei ſabbatū nō minabāt: vñ aut̄ ex ſabbati diebus p̄imā die; at̄ ſecū li; exēplār ē hec diē; qm̄ futuri ſeculi vna die; eneq̄q̄ nocte iterpollata. **Deus** enī ibi ſol eſt; qñ nunquā occidit. **In** hac igitur diē dñs reſurrexit i cor̄ruptionilitatē co: p̄iſ aſſumēs ſicut nos in futuro ſeculo i cor̄ruptionē idueniē

AV. oc. cō. cūā. Qd̄ ar̄ marc' dicit: Ualde mane oriente
is solē: n̄ epugnat ei qd̄ h̄d̄r. Cū adhuc teneb' eēnt. die q̄p
pe surgēte aliq̄ reliq̄d tenebrāz: tāto magis extenuāz: quā
to magis or̄is lux. Nec sic accipiedū ē qd̄ ar̄ marc'. Ual-
de mane orto is solē: tāq̄ sol ip̄e is videret sol terrā: sed
potius sicut dicere solem' eis qbus volum' significare tē
perī' aliq̄d faciēdū: orto is solē o. i. e. p̄mo adueniēte
i has p̄tes. GRE. i. ho. Cōgrue ar̄ d̄r. Cū adhuc tenebre
eēnt. Maria enī auctore oīum quē carne viderat: mortuū
q̄rebat in monumētō. ⁊ q̄ hūc mīme iuenit: furatū credi
dū. Adhuc ergo erāt tenebrē cū venīt ad monumētū. Se
q̄tur ⁊ vidit lapidē reuolutū a monumētō. AV. oc. cō. cūā.
is ergo factū erat qd̄ solus mathe' cōmemorat. De terre
motū ⁊ lapidē reuolutō cōterritūq̄ custodiētibz. CHR.
Barrexit qd̄ nōs lapidē ⁊ signaculis sepulch' o. i. nīacē
libus qz vō oportebat ⁊ alios certificari ap̄itur monumē

tū post resurrectionē: ⁊ ita creditur qđ factū ē. hoc deniqꝫ
⁊ mariā mouit. vidēs enī lapidē sublatū nō intrauit neqꝫ
p̄p̄terit: sed ad discipulos ex multo amore cū velocitate
cucurrit. Nōdū autē de resurrectione nouerat aliqd mani
festū: sꝫ putabat trāslatōē corp̄is esse factā. **GLO.** Et
tō cucurrit nūciare discipulis: vt aut secū q̄reret: aut secū
doleret. Et hoc ē qđ seq̄tur: Cucurrit ergo: ⁊ vēit ad simo
nē petrū ⁊ ad aliū discipulū quē diligebat iesus. **AVG.**
Ita se cōmemorare solet q̄ cum diligebat iesus qui vtiqꝫ
oēs. sed ip̄m p̄ ceteris ⁊ familiarius diligebat: Seq̄t: Et
dixit eis: Tulerūt dñm meū ⁊ nescio vbi posuerūt eum.
GRE. iij. mo. hoc aut dīcēs totū p̄o p̄te insinuat: solū qđ
p̄ corpus dñi q̄stura venerat: ⁊ quasi totū dñz sublan
deplorat. **AV.** Nōnulli autē codices greci ē habēt: Tule
runt dñm meū qđ videri dictū pōt p̄p̄osioze charitatis
vel famulat' effectū. Sꝫ hoc in plurib' codicibus quos
in p̄mptu nō habemus. Discipulū at̄ quē diligebat iesus
seip̄m dicit. nam quippe ita cōmemorare solet q̄ cum di
ligebat iesus qui vtiqꝫ oēs sed ip̄m p̄ ceteris ⁊ familia
rius diligebat. **CHR.** Euāgelista vero nō p̄ziuauit mul
tē hac laudē nec vērecūdū existiauit q̄ ab ea p̄s' addi
ceret. Audiētes ergo illi cū multo studio monumētū inſi
stūt. **GRE.** Illi autē p̄ ceteris cucurrerūt: qui p̄ ceteris
amauerūt: vꝫ petrus ⁊ ioānēs. vñ sequit: Exiit ergo petr'
⁊ ille alius discipulus: ⁊ venerūt ad monumētū. **THE.**
Sꝫ si gr̄as quo astātibus custodibus venerūt ad monu
mētū. Rudis qđ: qm̄ postq̄ dñs resurrexit ⁊ vna cū terre
motu affuit āgelus ī sepulchro: recefferūt custodes amici
antes phariseis. **AV.** Illi autē ita dixisset. venerūt ad mo
numētū: regressus ē vt narret quō venerūt atqꝫ alit. Curre
bāt at̄ duo simul. ⁊ ille ali' discipul' p̄cucurrit citius petro
⁊ venit p̄ior ad monumētū. vbi ondit q̄ ip̄se p̄ior vene
rit sꝫ tanq̄ de alio cūcta narrat. **CHR.** Veniēs autē cōfi
derat līntheamīa posita. vñ seq̄tur: Et cū se inclīnassꝫ vidit
posita līntheamīa: nihil tñ ip̄e pl' p̄scrutaf: sꝫ desistit. ⁊ h
ē qđ subdit: Nō tñ itroīuit. **petr.** vñ vñ seruid' itroīens:
vniuersa īsp̄xit diligētē ⁊ apli' uidit. vñ seq̄tur: Uēit ḡ
simon petr' seq̄ns eū. ⁊ itro. i mo. ⁊ vidit līn. po. ⁊ sud. qđ
fu. su. ca. ci' nō cū lī. po. sꝫ sep. iuo. l' vñ. lo. qđ erat resur'
rectōis signū. Neqꝫ enī siq̄de eū trāslūlisset: cor' ei' dñu
dassent: neqꝫ si furati eēnt: huius rei fuisset sollicitū vt le
uarēt sudariū ⁊ inuoluerēt: ⁊ ponerēt ī vnū locū seorsū a lī
theaminib' ⁊: sꝫ simplr vt se hēbat suscepisset corpus. iō ē
ioānes p̄cūmiserat qm̄ sepul' ē cū myrrba ḡ p̄glutinat cor
pori līntheamīa: vñ nō decipiariē ab his qđ dīcūt eū furto
sublatū ēē. Nō enī ita īsensat' eēt qđ furaret: vt circa res sup
flua nō studiū p̄sueret. Post petrū autē ⁊ ioānes itroīuit.
vñ seq̄tur: Tūc ergo itro. ⁊ ille disci' qđ vne. p̄i. admo. ⁊
vidit ⁊ credidit. **AV.** Nōnulli putāt hoc ioānē credidit
se q̄ iesus surrexerit: sꝫ seq̄t hoc nō idicār. vidit ḡ m̄ae
monumētū ⁊ credidit qđ dīxerat amulū. nā seq̄t: Nōdū. n.
sciebat ī scriptū. qꝫ opo. eū a moꝝ. resur. **petr.** ergo eū credi
dit resurrexisse: quē nesciebat opozere resurgere. qm̄ aut
ad ip̄o dño audiebāt quīs ap̄tissimē diceret: s̄tuetudinē
tñ audienti ab illo pabolas nō ītelligebat: ⁊ aliqd aliud eū
significare credebāt. **GRE.** i ho. Hec at̄ tā subtilis euāge
liste descriptio a mysterijs vacaf crededa n̄ ē p̄ ioānē iunī
orē synagoga: p̄ ioseph vō petrū ecclīā gētiū designat: qꝫ ⁊
si ad oēi cultū ē p̄ior: ē synagoga q̄ ecclīā gētiū. ad vsū tñ
seclī p̄ior ē m̄ltitudo gētiū q̄ synagoga. Cucurrerūt at̄ fil
qꝫ ab ori' sui tpe vsqꝫ ad occasū p̄i ⁊ cōi via: ⁊ si n̄ pari
⁊ cōi sēlu gētilitas cū synagoga decurrit: videt synagoga p̄i
or ad monumētū sed minime intrauit: qꝫ legi qđē mādata
p̄cepit p̄phetias d̄ icarnatōē ac passiōē dñica audiuit: sed
crederē ī mortuū noluit. Uēit at̄ simō petr' ⁊ itroīuit ī mo
numētū: qđ fecuta postērio: ecclīa gētiū christū iesū ⁊ co
gnouit carne mortuū ⁊ viuētē credidit deum. Su
darium autem capitis domini cum līntheaminibus non
inuenitur quia caput christi deus ⁊ diuinitatis incom
prehensibilia sacramenta ab infirmitatis nostre cognitio
ne oī